

Kroniek van kunst & cultuur

Hadj

TOONEEL
De Vader,
de Zoon

Vooraleerst dit. De Belgisch-Nederlandsche Repertoirevereniging

De Veere maakte de

Amsterdamse Nes onlangs onveilig door daar, onder de vrije verstreking van liters wodka, voor het eerst in dertien jaren weer Anton Tsjechovs bizarre untergangdesabendlandedronkenmannschets *Langs de grote weg* te vertonen, gespeeld door de toneelspelers van 't Barre Land en Maatschappij Discordia, met een gastoptreden van Toneelgroep Amsterdam-acteur Jacob Derwig. Voor veel volk speelde men deze alcoholistentragikomedie met in de finale een potje tafelforstelen. Het was een waarlijk genot de somberende karakters weer aan het werk te zien. Verderop in april staat, in het kader van dit doorlopend discours over stijl, maatschappij, politiek & repertoire, *Der Theatermacher* van Thomas Bernhard op het programma. De dranghekken ten behoeve van de *queues* voor de kassa worden naar verluidt iedere avond tegen zevenen geplaatst.

Verblijven in de Nes was de afgelopen week sowieso geen straf. Dat kwam onder meer door de geassimileerde-agnostische-Turkse-Nederlandse-met-twee-paspoorten-en-een-niet-onaanzienlijk-toneelspelerstalent Sadettin Kirmiziyüz, die zijn solovoorstelling *De Vader, de Zoon en het Heilige Feest* speelde. Met zijn vader is Sadettin vorig jaar op bedevaart naar Mekka geweest. Van deze bedevaart kennen wij westerlingen slechts één pregnant journaalbeeld, namelijk dat van een oneindige massa in het wit geklede mensen die op een plein rondom een zwarte kubus in een vrij hoog tempo tegen de klokrichting in, in het rond lopen. Meestal hoort er de mededeling van de journaallezer bij, hoeveel van die in het wit geklede mensen deze keer weer platgetrappeld of omvergedrukt zijn. Van Sadettin Kirmiziyüz horen we dat er aan die bedevaart veel meer vast zit.

De vertelling is om te beginnen buitengewoon geestig. Hij verstrekt sappige details over zijn schilderachtige stamboom, de anekdoten over de lange en kostbare reis zijn geweldig, over het jaar van zijn geboorte maakt hij langs de neus weg een wereldgrap, en hij heeft een vormgeving bedacht die in alle eenvoud een schot in de roos mag heten. Het toneelbeeld is al meteen het kwadraat van ons cliché over Mekka, hij projecteert de filmpjes die zijn vader heeft

gemaakt van de hoogtepunten tijdens de reis op een manier die de vluchtigheid ervan benadrukt en de magie onderstreept. Kirmiziyüz is niet alleen een aanstekelijk prater, hij kruidt het verhaal met een grote reeks sappige details, die voor een belangrijk deel in zijn beweeglijke lijf zijn gaan zitten. Zo hebben de onderdelen die zijn familiegeschiedenis verbeelden een sterke vorm en een daarbij passende dictie, terwijl hij moeiteloos overschakelt naar een losse, water-vlugge vertelstijl als het over de hadj gaat. Je hebt na afloop niet slechts het idee prettig te zijn bijgepraat over iets waar je verdomd weinig van blijkt te weten, je krijgt de agnostische knipogen én een paar subtiele, actuele en politieke grappen er spelenderwijs bij geleverd.

Op een terras vooraf had ik een quasi-grappige reportage gelezen over het werkbezoek van cultuurstaatssecretaris Halbe Zijlstra aan het repetitielokaal van choreograaf Hans van Manen, en een rapport waarin kunstinstanties zelf de poten onder hun eigen stoel vandaan zagen (zoek op internet onder *De Tafel van Zes*, zeldzaam lafhartig baggerproza). Bij Sadettin Kirmiziyüz aangekomen dacht ik na een minuut of vijf: hier gaat het dus allemaal om, een paar plankieren en een gierende hartstocht. En dat pakt niemand ons ooit nog af. In de gaten houden dus, die jongen, hij gaat met nog veel meer moois komen!

LOEK ZONNEVELD

Voor inlichtingen over de voorstellingen die Sadettin Kirmiziyüz nog gaat maken, zoek op www.huisvanbourgondie.nl en op zijn eigen website www.troubleman.nl

MOON SARIS / THEATER IN BEELD

Sadettin Kirmiziyüz in zijn solovoorstelling
De Vader, De Zoon en het Heilige Feest

Requiem voor een huwelijk

POPMUZIEK
Josh
T. Pearson

Wie gedwongen wordt zijn rotsvaste geloof te herzien kan hard vallen. De Texaanse muzikant Josh

T. Pearson valt in 2003 zo hard dat hij jarenlang zijn wonden likt in een soort reli-rehab van het orthodox christelijke Trinity Institute in Tehuacana. Reden is een persoonlijke crisis na het dramatische uiteenvallen van zijn beloftevolle rockband Lift to Experience. Het is niet zijn eerste en ook niet zijn laatste verblijf in het spirituele rustcentrum. Jaren daarvoor raakt de domineeszoon Pearson de weg kwijt als hij voor het eerst het gevoel krijgt dat de geest van God uit zijn lichaam is verdwenen. Na een tijd vindt hij die terug tijdens een optreden en sindsdien voelt hij Zijn aanwezigheid als hij gitaar speelt.

Recentelijk heeft muziek hem opnieuw geholpen een trauma te overleven: dat van een kortstondig en pijnlijk stukgelopen huwelijk. Het is het grote thema van *Last of the Country Gentlemen*, zijn tweede plaat in tien jaar (na *Texas Jerusalem Crossroads* van zijn voormalige band). Op vaak lang uitgerekte nummers begeleidt Pearson zijn mooie, diepe stem losjes tokkelend op akoestische gitaar, soms aangevuld met wat vioolspel of piano. De zang doet soms denken aan Jeff Buckley; de sfeer heeft bij vlaggen iets weg van Will Oldhams oudere werk.

Dit sombere en openhartige solodebuut is eigenlijk geen gewone plaat met liedjes. Het is een requiem voor een huwelijk en tegelijkertijd een intens persoonlijk verslag van verdriet, schuld en boetedoening. Dit maakt luisteren

naar *Last of the Country Gentlemen* soms ongemakkelijk. *I'm off to save the world*, zingt hij wel in *Thou Art Loosed!*, maar het is vooral diep gevoelsleed waar Pearson je in onderdompelt. *You need a God and not a mortal man*, zingt hij verslagen op *Sweetheart, I Ain't Your Christ*. In *Honeymoon's Great! Wish You Were Here* biecht hij schuld bewust op: *I'm in love with another woman who simply is not my wife*. Net zo hartverscheurend is *Sorry with a Song*, waarin hij het boetekleed nog steviger aantrekt: *I know It's all my fault/ And the bloody marriage to the deep alcohol*. Op *Country Dumb* beschouwt hij breder: *We are failures each and every one*. Hier komt God om de hoek kijken, want we zijn *the kind that always need a saviour* en in slotlied *Drive Her Out* vraagt hij: *Help me get her out of my mind*.

Niet alleen de aanleiding, ook het maken van *Last of the Country Gentlemen* heeft er bij Josh T. Pearson flink ingehakt. Na de twee dagen opnemen moest hij twee maanden bijkomen en hij kan het niet opbrengen naar de plaat te luisteren. 'Last' staat in de titel, omdat hij niet weet of hij een inspanning als deze nog een keer kan leveren. Een nieuw bezoek aan Tehuacana lijkt een kwestie van tijd voor iemand die